

barokna jezgra U Vukovaru obilježeni Dani europske baštine u Hrvatskoj

Na pročelju Radničkog doma je čak 1.500 dekorativnih detalja

Sanja BUTIGAN

Predstojeća obnova unutrašnjosti i okoliša trajat će još dvije-tri godine

Poratnoj obnovi barokne jezgre grada Vukovara bilo je jučer, u tamošnjem Konzervatorskom odjelu, posvećeno obilježavanje ovogodišnjih Dana europske baštine u Hrvatskoj koji, od 20. rujna do 5. listopada, traju u 20-ak gradova.

- Smisao je povezivanje europskih zemalja putem kulturno-povijesnih vrijednosti kao zajedničkog kulturnog naslijeđa, ali i senzibilizirati građane za kulturnu raznolikost i bogatstvo Europe, stvarati povoljnu klimu za međukulturalni dijalog, uvodno je istaknuto, uoči prezentacije o izazovima obnove povijesne vukovarske jezgre koja je, zbog siline ratnih razaranja 1991. godine, uvrštena na popis 100 najugroženijih spomeničkih lokaliteta na svijetu međunarodnog fonda World Monuments Watch. Kao najpoznatijoj građevini u Vukovaru, najveća pozornost po-

klonjena je i tom prigodom zahtjevnoj obnovi Radničkog doma (Grand hotela) iz 1897. godine, objekta koji slovi za "razglednicu Vukovara".

- Od nastanka zgrade, ovo je peta i najzahtjevnija obnova, o čemu govori i podatak da je u taj zadatak bilo uključeno 30-ak restauratora, kompletan Konzervatorski odjel, projektanti, brojni izvođači. Gotovo 80-postotno je bilo ratno uništenje. Ostali su bili sačuvani samo vanjski zidovi, a sedam godina bez krovišta značilo je dodatne štete na manufakturnoj plastici pročelja - rekla je konzervatorica Dragana Drašković dodajući kako je glavna zadaća bila faksimilna obnova u kojoj su dragocjena pomoć bile i stare fotografije, razglednice, nacrti.

Navela je i zanimljiv detalj iz obnove - zgrada se sastoji od čak 1.500 dekorativnih elemenata zbog čega je na plašt zida ugrađeno 25 do 30 tona materijala! Vanjska obnova Radničkog doma, započeta u planskom dijelu još 1998. godine, koštala je više od milijun i pol eura, dok bi predstojeća obnova unutrašnjosti i okoliša, za koju se procjenjuje da će trajati još dvije-tri godine, mogla zahtijevati još oko tri milijuna eura. Drašković je podsjetila i kako je ta reprezentativna gradska pa-

lača s bogato ukrašenim fasadama u duhu kasnog historizma rješenjem Ministarstva kulture iz 2003. godine upisana u Registar kulturnih dobara, dok je prvi put pod zaštitu stavljena još 1969.

Govoreći o crticama iz povijesti, kazala je kako je zgradu, koja je oduvijek imala javnu namjenu, dao sagraditi vukovarski veleposjednik Aleksa Paunović i to kao hotel, da bi 1919. prešla u ruke "radnika i građana", a u njoj se kroz desetljeća nalazila gradska kavana, kinodvorana, kazalište, trgovine. Desetak godina prije rata Radnički dom bio je temeljito obnovljen.

Osim te poznate građevine, u baroknoj jezgri Vukovara obnovljeno je, u izvornom obliku, devet kuća teško razorenih '91. koje datiraju od druge polovine 18. stoljeća, nakon velikog požara.

- Preostala je još obnova Gašparove apoteke važne za vizuru središta grada, kao i kuće Milanković i čitavog niza fasada u tom dijelu grada - istaknuo je konzervator Andrija Čavar, dodajući kako su opsežnom i dugotrajnom procesu obnove, zbog očuvanja baštine, prethodila temeljita istraživanja koja je Ministarstvo kulture povjeralo Hrvatskom restauratorskom zavodu. ■

Dragana Drašković

HRVATSKA SE UKLJUČILA 1995.

Inicijativi Vijeća Europe o obilježavanju Dana europske baštine, za koje je ideja potekla još 1985. u Grenadi u Španjolskoj, Hrvatska se priključila 1995. godine. Od tada se, u organizaciji Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, u nizu gradova ti dani obilježavaju svake godine kroz izložbe, tribine, promidžbu publikacija posvećenih kulturnoj baštini ili prezentacijom dokumentacije za obnovu. Osim Vukovara, 2013. sudjeluju i Sisak, Varaždin, Osijek, Zagreb, Dubrovnik, Split...

Na fasadi vrijedne vukovarske građevine ugrađeno je čak 25 do 30 tona materijala